

Број: 19.05.2009	
01	976

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ОДСЕКА ЗА ФИЛОЛОГИЈУ
ФИЛОЛОШКО-УМЕТНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

и

**СТРУЧНОМ ВЕЋУ ЗА ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

Олуком Стручног већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу бр. 487/19 од 10. априла 2009. године и одлуком Наставно-научног већа Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу бр. 01-609 од 30. марта 2009. године, а на основу члана 119 Статута Универзитета у Крагујевцу и у складу са чланом 64. Закона о високом образовању Републике Србије, именовани смо у Комисију за писање извештаја о избору једног наставника у звању ванредног професора за ужу научну област Културна антропологија на Одсеку за филологију Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу, по основу конкурса објављеног у недељном листу „Данас“ од 15. априла 2009. године.

На основу увида у достављену документацију, Комисија у саставу проф. др Јасна Јанићијевић, редовни професор (председник комисије, ужа научна област: Културна антропологија) Филолошког факултета Универзитета у Београду, проф. др Зорица Томић, ванредни професор (ужа научна област: Културна антропологија) Филолошког факултета Универзитета у Београду и проф. др Ива Вићановић - Драшкић, ванредни професор (ужа научна област: Естетика) Филолошког факултета Универзитета у Београду, констатовала је да се на овај конкурс благовремено пријавио и доставио конкурсом и Правилником о условима и поступцима за давање сагласности стручних већа Универзитета у Крагујевцу на одлуке о избору наставника потребну документацију само један кандидат:

1. др Александар Петровић, доцент Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу

Уважавајући одредбе Закона о високом образовању Републике Србије и Правилника о условима и поступцима за давање сагласности стручних већа Универзитета у Крагујевцу на одлуке о избору наставника, те прегледом и анализом достављене документације и радова, са посебним задовољством Наставно-научном већу Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу поднесимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

1.

БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

1.1 Основни лични подаци и образовање

Доц. др Александар Петровић рођен је 7. фебруара 1956. године у Београду. Филолошки факултет у Београду уписао је 1974. године, а на њему дипломирао 1978. године. Исте године уписао је последипломске студије, а магистарски рад *Уметност и технологија* одбранио је 1981. године. Рад на магистарској тези настао је као резултат сарадње са ментором, проф. др Сретеном Петровићем у оквиру Самосталног семинара за социологију уметности и културе. Докторску дисертацију *Поимање природе и хармоније у делу Лазе Костића и Косте Стојановића* пријавио је 1998, а одбранио 2003. године на Центру за мултидисциплинарне студије Универзитета у Београду.

1.2 Професионални рад

Радни однос на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу засновао је 15. новембра 2005. године као доцент на предмету Културна антропологија (културологија). Поред овог предмета држао је и предмете Културна историја Срба и Модерна српска култура, као и предмет Теорија културе на Уметничком одсеку Филолошко – уметничког факултета. Пре тога радио је као истраживач у Музеју науке и технике Српске академије наука и уметности, где је покренуо часопис за историју науке *Флогистон*, уредио низ књига из различитих научних области, приредио више зборника, организовао научне скупове и дао бројне значајне доприносе у проучавању историје српске и европске науке.

1.3 Активност у научним и стручним институцијама, друштвена активност и руковођење

Током свог рада на Филолошко – уметничком факултету доц. др Александар Петровић показао је ширину интересовања у складу са мултидисциплинарним приступом теорији културе. Ангажован у различитим научним и друштвеним телима, могао је да непосредно учествује у стварању у разумевању културне динамике код нас и у свету. Посебно је значајан његов рад на оснивању и уређивању јединог часописа з историју и културу науке у југоисточној Европи, *Флогистон*, који издају Музеј науке и технике Српске академије наука и уметности, Завод за уџбенике и Српско друштво за историју науке. Радећи као главни и одговорни уредник од 1995 до 2002. године објавио је 12 бројева овог часописа. Од 1998. до данас члан је редакције *Newsletter for the History of Science in Southeastern Europe* Националне хеленске фондације за истраживања из Атине. Председник је Српског друштва за историју науке и члан је Комитета за образовање Европског друштва за историју науке из Париза. Посебно се бавио историјским, културолошким и антрополошким импликацијама дела Милутина Миланковића. Секретар је Одбора за дело Милутина Миланковића Српске академије наука и уметности. Од 2000. године потпредседник је комитета Човек и биосфера Националне комисије за сарадњу са УНЕСКО-м, где се одлучно залагао за заштиту угрожених природних станишта у Србији и Црној Гори. Од 15. јануара 2004. заменик је начелника Одсека за историју науке и археологију Центра за научна истраживања САНУ и Универзитета у Крагујевцу, где је био модератор циклуса *У потрази за изгубљеним временом* посвећеног историји српске науке. Сарадник је Биографског речника Матице српске, Српске енциклопедије и Одбора за проучавање српских научника САНУ.

Учествујући у културном животу Крагујевца, одржао је низ предавања из различитих области историје и теорије културе. Иницирао је и организовао (заједно са Лелом Вујошевић) округли сто о делу академика Љубице Марић. Настojeћи да принципе културне антропологије примени у пракси и да допринос унапређењу културне средине у којој ради, осмислио је и руководио пројектом *Сунчани круг* посвећеном ревитализацији културе у Крагујевцу. Пројекат је покренуо низ значајних акција и обележавања јубилеја и као пример успешног деловања у култури подржан од стране секретаријата за културу Општине Крагујевац. У оквиру пројекта написао је 30 прилога о значајним личностима крагујевачке културе, као и 22 наставка фељтона о Атанасију Николићу и Јовану Ристићу. Значајно је да је радећи на пројекту покренуо и први јавни избор за најзначајнију личност историје и културе Крагујевца, што се позитивно одразило на културну атмосферу града и дало значајан материјал за културолошка промишљања.

Имао је и низ јавних активности на Универзитету у Крагујевцу. У ректорату је приредио изложбу о делу Милутина Миланковића, а на истом месту говорио је приликом доделе почасног доктората Владимиру Величковићу. Организовао је и предавање Едуарда Колчинског, члана Руске

академија науке и директора Института за историју наука Руске академије наука из Санкт Петербурга. У том контексту био је иницијатор сарадње Универзитета у Крагујевцу и Института за историју наука Руске академије наука и уметности, која је резултирала потписивањем Споразума о сарадњи, као и научним скупом *Росийско-сербские связи в области науки и образования: XIX – первая половина XX вв* одржаном у Петербургу 17. и 18. октобра 2008. године. На Филолошко – уметничком факултету покренуо је, потом прихваћену, иницијативу да се Барнабиру Вонгару (Сретену Божићу), аустралијском писцу српског порекла, додели почасни докторат Универзитета у Крагујевцу.

1.4 Наставно искуство и педагошки рад

Своје наставно искуство др Александар Петровић стекао је, пре свега, радом на Филолошко-уметничком факултету као доцент на општим предметима који из различитих теоријских и историјских перспектива проучавају културу и њену динамику. Укључен је и у рад на докторским студијама из књижевности на Филолошко-уметничком факултету, као и у Центру за мултидисциплинарне студије Универзитета у Београду. Педагошки и наставни рад др Александра Петровића може се оценити као савремен, иновативан и стваралачки. Као наставник, он је показао способност да студентима аналитички изложи најсложеније проблеме историје и теорије културе, да их упути у културолошки садржај националне и глобалне, српске и европске културе. Оваквим приступом и истрајним трудом стекао је и велико поверење студената, који су се под његовим утицајем одлучили и за ваннаставне активности повезане са културологијом. Отварајући дијалог о овим питањима, на позив удружења студената одржао је и низ предавања посвећених различитим видовима културне историје.

1.5 Јавна и предавачка активност

Др Александар Петровић веома интензивно учествује у јавном, друштвеном и културном животу као културни посленик, антрополог, писац, и предавач. Он је покренуо низ хуманитарних активности, од којих треба издвојити акцију Ћилим за Хиландар у којој је после пожара у манастиру Хиландар реконструисано око 200 квадратних метара аутентичног пиротског ћилима који су изгорели у пожару.

У оквиру Комитета МАВ националне комисије УНЕСКО посебно је запажена његово залагање за очување Старе планине и Таре, као и борба против рђавих стратегија развоја заснованих на идеологијама глобалног загревања. У вези са тиме, он се посебно заложиио за реafirмацију научно и

културолошки значајног дела Милутина Миланковића. Радећи и на међународној афирмацији нашег најзначајнијег научника крајем 2006. године одржао је и низ предавања на универзитетима у Ченаију, Мадураији, Тиручију и Триванантапураму у Индији посвећених делу Милутина Миланковића и антропологији промене климе.

Предавања посвећена питањима културе и историје науке одржао је у најугледнијим српским институцијама – Матици српској, Коларчевој задужбини и Српској академији наука и уметности. Поред тога учествовао је у низу различитих промоција, трибина и округлих столова.

Објавио је низ текстова у штампи и дао бројне интервјуе у *Политици*, *Вечерњим Новостима*, *Данасу*, *Гласу*, *Економисту*, *Глобусу*, *Светлости...* као и бројне прилоге у електронским медијима скоро свих медијских установа.

Овако комплексна јавна и стручна делатност доц. др Александра Петровића представља га као врло ангажованог и присутног наставника и културног посленика. Ширина тема и послова са којима се бави условила је да културним појавама приступа мултидисциплинарно сагледавајући их у продубљеној перспективи која укључује низ уобичајено одвојених аспеката. Такав стручни и стваралачки рад др Александра Петровића валоризован је не само у академској средини Србије, већ и у иностранству. Одајући признање његовом досадашњем раду кандидован је за генералног секретара International Union of History of Science, о чему ће се одлучивати у јулу у Будимпешти на редовном 23. конгресу ове асоцијације.

2.

НАУЧНА АКТИВНОСТ КАНДИДАТА ДО ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА

Пре овога избора др Александар Петровић једном је биран у наставничко звање доцента. Зато смо библиографију његових научних радова разделили у два дела: до датума избора у доцента (15. 11. 2005. године) и после тог датума:

I БИБЛИОГРАФИЈА

1.1 Монографије

1. 2002, *Милутин Миланковић и теорија промене климе* / Milutin Milankovic and the theory of climate change (двојезично, српски – енглески), Српско друштво за историју науке, Министарство за екологију, Београд 2002
ISBN 86-83941-03-5   COBISS.SR-ID 100441356

2. 2005. Александар Петровић, *Аналогија и ентропија*, Матица српска, Нови Сад. ISBN 86-363-0456-3 COBISS.SR-ID 207591687

1.2 Приређени зборници/монографије

Милутин Миланковић, *Изабрана дела 1 – 7*, Завод за уџбенике, МНТ САНУ, Београд 1997.

ISBN 86-17-05270-8 ID=56639756

Хармонија у природи, науци и уметности кроз историју, МНТ САНУ, Београд 1997

ISSN 0354-66-40 UDC 001(091)

Атанасије Николић, *Биографија верно својом руком написана*. Пронађен, приређен и први пут објављен архивски спис. Српско друштво за историју науке, Београд 2002.

ISBN 86-83941-01-9 COBISS.SR-ID 98016524

Бети Добс, *У потрази за зеленим лавом*, Алхемијски списи Исака Њутна, Српско друштво за историју науке, Београд 2002.

ISBN 86-82167-85-9 COBISS.SR-ID 97905676

Јован Жујовић, *Дневник из Неменикућа*. Пронађен, приређен и први пут објављен архивски спис. Српско друштво за историју науке, Београд 2003.

ISBN 86-83941-04-3 COBISS.SR-ID

Никола Тесла, *Дневник из Стразбура*, Пронађен, приређен и први пут објављен архивски спис, Музеј Николе Тесле, Београд 2002.

ISBN 86-81243-03-9 COBISS-ID 98144524

1.3 Научне студије и чланци

1. А. Петровић, *Путијска хармонија*, *Флогистон* бр. 7, Београд 1997 стр.

3. А. Petrovic, academician Miloje Saric, *Contribution of the Members of the Society of Serbian Letters, Serbian Learned Society and the Royal Serbian Academy*, Proceedings of the International Congress of History of Science, Athens 1977, pp. 199 – 225.

4. Александар Петровић, академик Александар Деспич, *На крају века – од вртоглавог успона до етичког пада*, *Флогистон* бр. 11, Београд 2000, стр. 151 – 175.

5. Александар Петровић, *Историја науке – дивна могућност за подвиг или слика Дориана Греја*, *Флогистон* бр 10, МНТ САНУ, Српско друштво за историју науке, Завод за уџбенике, Београд 2000, стр. 7 – 18.

6. A. Petrovic, *What is World Really*, Флогистон бр 10, МНТ САНУ, Српско друштво за историју науке, Завод за уџбенике, Београд 2000, стр. 7 – 13.
7. Александар Петровић, *Некартезијанска парадигма као критичка свест неподељене суштине*, Флогистон бр 10, МНТ САНУ, Српско друштво за историју науке, Завод за уџбенике, Београд 2000, стр. 101 – 126.
8. A. Petrovic, academician Miloje Saric, *Science in Serbia and its Importance for the Future*, The Proceedings of the International Congress Science and Education on the Threshold of the III Millennium, UNESCO Venice, 2001, pp. 559 – 568.
- Александар Петровић, Милоје Сарић, *О сејању семена добре наде и семену отрова*, „Биографија верно својом руком написана“, Српско друштво за историју науке, Београд 2002, стр. 5 – 15.
9. Александар Петровић, *Живот и дело Косте Стојановића*, „Живот и дело српских научника“, књига 7, Српска академија наука и уметности, Београд 2002, стр. 69 – 120.
- Александар Петровић, Милоје Сарић, *Хроника вилисана Јована Жујовића*, „Дневника из Неменикућа“ Јована Жујовића, Српско друштво за историју науке, Београд 2003, стр. 5 – 14.
10. A. Petrovic, *Planet Milankovic*, „Milutin Milankovic Anniversary Symposium“, Serbian Academy of Science and Arts, Belgrade 2004, pp. 197 – 200.
11. Александар Петровић, *Нулта тачка квалитета*, Шеста међународна конференција Управљање квалитетом, DQM, Београд 2003, стр 89 – 98.
12. A. Petrovic, James Fleming, *From Cultural to Cosmic Eccentricity*, The Processings of the International Symposium Globalisation and Cultural Diversity, Chinese Academy of Sciences, Beijing 2005, pp. 266.

1.4 Предговори

Предговор (заједно са академиком Николом Пантићем), *Изабрана дела Милутина Миланковића*, књ. 4, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 1997, стр. 8 – 15.

Предговор, *Изабрана дела Милутина Миланковића*, књ. 5, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 1997, стр. 7 - 12.

1.5. Истраживачке изложбе

Археотехнологија – начела и облици у камену и дрвету, Галерија МНТ САНУ, Београд, април 1997.

Погоде и непогоде, 150 година српске метеорологије, Галерија МНТ САНУ, Београд, Галерија МНТ САНУ, април 1998.

II
УЧЕШЋЕ КАНДИДАТА НА НАУЧНИМ СКУПОВИМА
(СА ПРИЈАВЉЕНИМ РЕФЕРАТОМ)

I. Међународни научни скупови

1. A. Petrovic, M. Saric, *Contribution of the Members of the Society of Serbian Letters, Serbian Learned Society and the Royal Serbian Academy*, International Congress of History of Science, National Hellenic Scientific Foundation, Athens 15 – 17 May 1997.

2. Александар Петровић, *Путујска хармонија*, Хармонија у природи, науци и уметности кроз историју, Српска академија наука и уметности, Београд 14 – 15 децембар 1997.

3. A. Petrovic, *Analog Technology in Serbia*, International Commission for the History of Scientific Instruments, National Hellenic Scientific Foundation, Athens, 9 – 14 September 2000.

4. A. Petrovic, *What is World really*, Sustainability Research and Education, UNESCO Serbian Commission, 27. новембар – 2. децембар 2000.

5. A. Petrovic, academician Miloje Saric: *Science in Serbia and its Importance for the Future*, International Congress Science and Education on the Threshold of the III Millennium, UNESCO Venice, 2001.

6. A. Петровић, *Нулта тачка квалитета*, Шеста међународна конференција Управљање квалитетом, Електротехнички факултет, 20. мај 2003, Београд.

7. A. Petrovic, *Planet Milankovic*, Milutin Milankovic Anniversary Symposium, Serbian Academy of Science and Arts, 30 August – 2 September, Belgrade 2004.

8. Александар Петровић, *Лаза Костић и заснивање методологије природних наука*, „Природне и математичке науке у Срба до 1918. године“, Матица Српска, Нови Сад, 20 – 21 јун 2005.

9. A. Petrovic, James Fleming, *From Cultural to Cosmic Eccentricity*, International Symposium Globalisation and Cultural Diversity, Chinese Academy of Sciences, Beijing 24 – 30 July 2005.

10. Александар Петровић, *Платонов Менон и математика као сећање*, Култура и математика хармоније, Струга 29. септембар – 1. октобар 2005.

III

УЧЕШЋЕ КАНДИДАТА У НАУЧНИМ ПРОЈЕКТИМА

1. 1992 - 1995. *Хелосвера* – криза савремене уметности, културе и цивилизације (заједно са академиком Николом Пантићем и Костом Богдановићем). Музеј савремене уметности, Београд.
2. 1994. - 2000. ПИНУС, пројекат финансирало Министарство за науку Републике Србије (уговор бр. 451-03-3411-94-02). Као резултат пројекта објављено је девет свезака *Пинус записа*, у којима је из угла технолошког развоја реинтерпретирана српска техничка култура 19. и прве половине 20. века.
3. 1998. - 2002. *The Introduction and development of Scientific Thought in Serbia and Greece since 18th Century until Nowadays*, пројекат је финансирало Савезно министарство за развој. Као резултат тог пројекта објављена је књига “Sciences in the South Eastern Europe during the 19th Century”, коју је у Атини 2004. године објавио Институт за неохеленска истраживања, Националне хеленске фондације за научна истраживања.

IV

УРЕДНИЧКИ РАД

Као главни и одговорни уредник уредио је од 1995. до 2002. дванаест бројева часописа за историју и културу науке *Флогистон* (МНТ САНУ, Завод за уџбенике и Српско друштво за историју науке).

Од 1997. члан је редакције Newsletter for the History of Science in Southeastern Europe који издаје National Hellenic Research Foundation из Атине.

**НАУЧНА АКТИВНОСТ КАНДИДАТА
ПОСЛЕ ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА**

Бодовање научне активности кандидата у меродавном периоду Комисија је извршила на основу два типа категоризације: 1. Правилника о условима и поступцима за давање сагласности стручних већа Универзитета у Крагујевцу на одлуке о избору наставника и 2. Министарства науке Републике Србије (категорија рада и бодови изражени у заградама).

ГРУПА 1.1

1.1.1 Научни радови објављени у часописима/зборницима међународног значаја

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
1.	<i>Development of the First Hydraulic Analog Computer</i> , „Archives internationales d'histoire des sciences“, vol. 54, no 153, Paris – Roma, 2005, стр. 97 – 112. ISSN 0003-9810 ISBN 2-503-51793-5	3 (M22 – 5)

У овом раду, који је објављен у једном од најзначајнијих међународних часописа за историју науке, аутор разматра историјску, културну и научну позадину на којој је израстао изванредно значајан и плодан рад српског научника Михаила Петровића–Аласа. Посебно анализује комуникацију научних идеја на Београдском универзитету која даје пресудан допринос јављању потпуно неспецифичног инвентивног доприноса Михаила Петровића. Он успева да конструише први аналогни рачунар на свету способан да решава диференцијалне једначине, а који, уместо до тада виђење непуздане механике, користи воду. Аутор између осталог закључује да је искуство воде које је Алас имао као рибар пресудно допринело уобличавању изворног начина размишљања и довело до стварања овог јединственог проналаска у историји европске и српске културе.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
2.	<i>Милутин Миланковић и инжењеринг климе</i> , Истраживачки центар за управљање квалитетом и поузданошћу, Осми међународни скуп <i>Управљање квалитетом и поузданошћу</i> , Београд 2005, стр. 90 – 94. ISSN 1451-4966 UDK 658.56	3 (M14 – 4)

У раду се испитује теорија Милутина Миланковића у вези са практичним захтевом које пред савремено друштво стављају изазови промене климе. Указује се да је потребно подићи јавно разумевање ове појаве и развити делотворне друштвене одговоре. Посебан проблем представља постојање више сценарија који очекују различите исходе ових промена, што може довести до несагледивих антрополошких и друштвених последица. У раду се још једном потврђује Миланковић приступ као поуздана окосница размишљања о овим проблемима.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
3.	<i>Balkan of Discoveries</i> (заједно са Стеваном Јокићем). „Newsletter for the History of Science in Southeastern Europe“, Athens, No 10/2008, стр. 2 - 4. ISSN 1108-5630	3 (M23 – 4)

Насупрот увреженим мишљењима која су настала као производ културног империјализма, земље Балкана имају изванредно значајно и делотворно културно наслеђе и у сфери науке и технике. У раду се набрајају и анализују најзначајнији доприноси на овом пољу остварени у балканским земљама и предлаже почетак рада на једној могућој балканској енциклопедији открића.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
4.	<i>Back to Progress: One or More Scientific Paradigms. "The Global and the Local: The History of Science and the Cultural Integration of Europe"</i> , European Society for the History of Science, Polish Academy of Art and Sciences, Krakow, Poland, 2007, стр. 658 – 663. ISBN 978-83-60183-42-7	3 (M14 – 4)

Овај рад је посвећен испитивању европске науке и културе 17. века, када се нова картезијанска и стара неоплатонистичка парадигма налазе у равнотежи. Показује се развој механичке слике света из алхемијске, начини на коју две парадигме улазе у конкуренцију и последице које су отуда настале за научни метод. Анализа је заснована на изворним текстовима и јасно показује на који начин је алхемијски метод преображен у механички.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
5.	<i>Milankovic's Orbital Forcing between Global Warming and Cooling. "Natural Hazards and Disasters: Local to Global Perspectives"</i> , Anantapur, India, 2007, стр. 45 – 62. ISBN 0973-5062	3 (M14 – 4)

Рад је посвећен анализи теорија глобалног загревања, које се посматрају у контексту јављања других постисторијских и постхуманих идеологија. Аутор полемише са антропоцентричним ставовима који динамику климе сагледавају из угла еманација просвећених технологија и залаже се за једну другачију филозофију друштвеног развоја утемељену на канону осунчавања и складу природе и културе.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
6.	<i>Euler's True Harmony</i> . „Leonhard Euler and Modern Science“, Руска академија наука, Санкт Петербург 2007, стр. 216 – 221. ISBN 5-7187-0796-0	3 (M14 – 4)

Рад разматра културне и епистемолошке изворе теорије хармоније великог математичара Леонарда Ојлера. Указује се да Ојлер предлаже функцију *gradus suivitalis* као могуће разрешење парадокса одвајања субјекта и објекта које је Декарт поставио као норму научног мишљења. Стога концепт хармоније које Ојлер разрађује математичким и средствима музичког тоналитета представља могућност епистемолошког излаза изван онтички подељеног света.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
7.	<i>Књижевност без језика</i> , „Књижевност, друштво, политика“, Филолошко – уметнички факултет, Крагујевац, 2007, стр. 361 – 370. ISBN 978-86-85991-10-3 COBISS.SR-ID 152104972	3 (M14 – 4)

Рад разматра сукоб номинализма и реализма, витгенштајновске филозофије језика и платоновске теорије одраза. Превага номинализма и одбацивање Платонове антропологије одраза умногоме је одредила савремену западноевропску културу. Ово одбацивање такође је један од извора модерних антропоцентричних неспоразума са природом и реална могућност негативних исхода утопијских визија просвећености.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
8.	<i>Миланковићев циклус осунчавања</i> (заједно са Мирјаном Петровић). „Европа открића“ (приредио Давид Жасман, превео са француског Стеван Јокић), Завод за уџбенике, Београд 2007, стр. 265 – 296. ISBN 978-86-17-14065-4 COBISS.SR-ID 138410252	3 (M14 – 4)

Француска академија наука је септембра 2002. покренула пројекат Европа научних открића чија намера је да под једним духовним кровом окупи све најзначајније европске научнике и проналазаче. У пројекат је уврштен и Милутин Миланковић, чије дело је др Александар Петровић веома детаљно и свестрано осветлио у овом зборнику. На тај начин је још једном афирмисано да је српска култура аутентични део европске историје идеја и да у тој целини она даје научно значајан и препознатљив допринос.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
9.	The Cosmic Cycles and the Methodological Triangle, Proceedings of the Third South-East European Workshop for Hand On Science Education, Institut Vinca, Belgrade 2008, стр. 26 – 31. ISBN 976-86-7306-092-7 COBISS SR-ID 147095564	3 (M14 – 4)

Подстицајући разматрајући научну методологију коју користи Милутин Миланковић, аутор указује да је културна ексцентричност Београдског универзитета с почетка 20. века у знатној мери различита од владајуће европске културе научне специјализације. Програмски циљ Београдског универзитета - успостављање јединства међу наукама – био је један од важних услова теоријског успеха Миланковићевог рада. Аутор несвакидашњим епистемолошким резом чини видним да је ослањајући се на културну ексцентричност Београдског универзитета Миланковић у орбиталном циклусу ексцентричности нашао један од извора великих климатских промена.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
10.	<i>Holistic Culture and Ice Ages</i> , Third International Conference of the European Society for the History of Science, Austrian Academy of Sciences, Vienna 2008, стр. 197.	3 (M33 – 1)

Рад је усмерен ка испитивању проблема ледених доба и Миланковићевог синтетичког приступа примењеног у његовом разрешавању. Указује се прво да Миланковић не прихвата геоцентрично усмерење европске науке тог времена и да настоји да повеже различите научне дисциплине у један холистички поглед. Др Александар Петровић износи низ убедљивих аргумената, поткрепљених одличним познавањем Миланковићевог укупног дела, да захтев за целином који овај велики мислилац изриче има поред научне и несумњиву филозофску и културолошку релевантност, што се огледа посебно у оквиру српске културе, која је током свог новијег историјског развоја изложена снажним центрифугалним силама, које њене делове теже да одвоје називајући их посебним именима.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
11.	<i>The Meaning behind Cartesian Wall</i> , „Leonhard Euler: 300th Anniversary“, Нестор-История, Saint-Petersburg State University of Information Technologies, Mechanics and Optics, Saint-Petersburg 2008, стр. 236 – 247. ISBN 978-5981-87297-6 УДК 501:004	3 (M14 – 4)

Аутор у овом раду наставља разматрања теорије Леонарда Ојлера. Овог пута бави се његовом теоријом као претпоставком архитектуре Новог света. Указује да је Петерсбург први град подигнут по принципа нове архитектуре и да је тај модел потом био подражаван у изградњи других метропола које су симболизовале стварање новог света. Кроз своју математичке списе, које је и данас тешко до краја разумети, Ојлер је заправо градио мост између Истока и Запада, изграђивао сазнајне претпоставке за могуће посредовање два историјски опречна принципа.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
12.	<i>Milutin Milankovic</i> . Koertge, Noretta, ed. <i>New Dictionary of Scientific Biography</i> . Vol 1 - 8, Charles Scribner's / Thomson Gale, Detroit 2008, Volume 5, стр. 132-136. ISBN 978-0-684-31320-7	3 (M15 – 3)

Овај рад објављен је у највећој светског енциклопедији научних биографија код издавача који издаје и Science Citation Index. У њему су по први пут на енглеском језику целовито приказани животни пут и научно дело Милутина Миланковића. Посебна пажња посвећена је историјском и културолошком контексту у коме настаје Миланковићева теорија и наводе се светској јавности непознати подаци из живота и рада великог српског научника. Тиме је Миланковићево дело, као у свету најприхваћеније дело српске културе добило релевантан и утемељен приказ.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
13.	<i>Парадигма Миланковић</i> , „Стваралаштво Милутина Миланковића“, Српска академија наука и уметности, Српско културно друштво Просвјета, Београд - Загреб 2009, стр. 97 – 104. ISBN 978-86-7025-491-6 COBISS SR-ID 167287564	3 (M14 – 4)

Својим радом Миланковић је оцртао парадигматичне оквире модерне науке. Овај текст упућује ка сагледавању дела Милутина Миланковића у општој историјској перспективи развоја научних идеја. Заједно с радом Владимира Кепена и Алфреда Вегенера он 1912. зачиње обрат који ће довести до промене укупне слике света. Др Петровић разложно указује да се овакав

Миланковићев допринос може се схватити у складу с динамиком научних револуција коју оцртава Томас Кун у *Структури научних револуција*. На том темељу *Миланковићев циклус* постају *terminus technicus* савремене науке.

1.1.2 Научни радови објављени у водећим часописима/зборницима националног значаја

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
1.	<i>Скривени хоризонт</i> . „Лицеум“ бр. 10, Центар за научна истраживања САНУ и Универзитет у Крагујевцу, Крагујевац 2006, стр. 7–20. ISBN 86-81037-15-3 COBISS SR-ID 134637836	1.5 (M51 – 3)

У овом раду аутор се залаже за ново схватање појма модерности сагледаног из перспективе развоја српске науке и њеног односа према европском окружењу. Он указује на културне специфичности које одређују њен историјски смисао и поставља је у контекст укупног тока европских утопијских идеја. Виђена из овог угла целокупна српска култура добија знатно већи значај него што јој се то уобичајено придаје.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
2.	<i>Opus solis</i> . „Лицеум“ бр. 10, Центар за научна истраживања САНУ и Универзитет у Крагујевцу, Крагујевац 2006, стр. 211 – 238. ISBN 86-81037-15-3 COBISS SR-ID 134637836	1.5 (M51 – 3)

У историјски утемељеној анализи у раду се показује место Канона осунчавања према претходним хелиоцентричним теоријама. Праћење развоја хелиоцентричних теорија заправо је праћење културног преображаја европских друштава. На тој основи испитује се Миланковићев противстав према старим теоријама климе и прати начин на који је он успоставио математичку аналогију небеске механике и наука о Земљи.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
3.	<i>Религија атеизма</i> , „Лимес“ бр. 2-3, Београд 2006, стр. 125 – 136. ISSN 1820-0868 COBISS.SR-ID 114047756	1.5 (M51 – 3)

У продубљеној културолошкој анализи аутор у овом раду показује да атеизам у Србији није био последица револуције, већ еволуције коју је

покретао покушај да се Србија синхронизује са европским идеологијама ослобођења. На основу овог разматрања намеће се закључак да оно што атеизам чини разорним је оно исто што таквим чини и религију – стапање са државом.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
4.	<i>О миметичком и технолошком свету</i> , „Наслеђе“ бр. 7, ФИЛУМ, Крагујевац 2007, стр. 17 – 24. ISBN 1820 – 1768 COBISS.SR-ID 115085068	1.5 (M51 – 3)

У веома подстицајној анализи аутор настоји да истражи повезаност Платонове теорије уметности, потоњег изума фотографије Луја Дагера и стваралачког поступка савременог америчког редитеља Стивена Спилберга. У таквом неспецифичном разматрању он указује на могућност једног другачијег поимања појма мимезе и долази до сагледавања савременијег читања Платонове теорије одраза као претпоставке филозофског схватања технолошких медија.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
5.	<i>Work of Kosta Stojanovic</i> , „Lives and works of the Serbian scientists“, Serbian Academy of Science and Arts, Belgrade 2007, стр. 353 – 355. ISBN 978-86-7025-432-9 COBISS.SR-ID 138537228	1.5 (M44 – 2)

Рад лапидарно разматра сва она научна достигнућа која су професора београдске Велике школе Косту Стојановића учинила родоначелником савремене кибернетике и првим мислиоцем који је науку о друштву спојио са термодинамиком. Такође се пажња поклања царинском рату са Аустроугарском који је Стојановић као министар народне привреде осмислио и успешно водио.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
6.	<i>Култура лепог у времену ружног</i> , „Наслеђе“, бр 9, ФИЛУМ, Крагујевац 2008, стр. 9 – 18. ISBN 1820 – 1768 COBISS.SR-ID 115085068	1.5 (M51 – 3)

Разматрајући на оригиналан начин процес деконструкције естетике и последице одатле произашле аутономије уметности, др Александар Петровић парадоксално закључује да је до краја ослобођена уметност заправо непостојећа уметност и изражава сумњу да уметност може да преживи смрт теорије. Отуда данас на делу уместо уметности имамо технологије уметничког чина.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
7.	<i>О космичким и историјским сеобама</i> , Предговор четвртој књизи Изабраних дела Милутина Миланковића, Завод за уџбенике, Београд 2008, стр. 7 – 19. ISBN 978-86-17-15042-4 COBISS SR-ID 148026636	1 (M44 – 2)

Приступајући разматрању књижевног дела Миланковићевог опуса, списима *Кроз васиону и векове* и *Кроз царство наука*, која су објављена у другом издању четврте књиге Изабраних дела овог мислиоца, аутор уочава да књижевно изражавање властитих научних идеја једна од детерминанти српских научника. Миланковић заправо говори о великим сеобама кроз простор и време што се на одређени начин може упоредити са историјским сеобама о којима пише Црњански. У том контекст показује се да Миланковић и Црњански јасно припадају истом културном кругу.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
8.	<i>О духу науке у сијенском бунару</i> , Поговор четвртој књизи Изабраних дела Милутина Миланковића, Завод за уџбенике, Београд 2008, стр. 591 – 598. ISBN 978-86-17-15042-4 COBISS SR-ID 148026636	0.5 (M44 – 2)

Величина духа појединих научника мери се елеганцијом њиховог начина размишљања која допушта да их упоредимо са највећим научницима прошлости. Анализирајући у овом погледу Миланковићев рад, самеравајући га са великим античким узорима, као што су Аристарх и Ератостен, аутор нам даје несвакидашњи поглед на историју западне науке и показује да је продубљено проучавање узора нешто без чега ни савремена наука не може бити делотворна.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
9.	<i>Канон хелиоцентричне културе</i> , Предговор осмој књизи Изабраних дела Милутина Миланковића, Завод за уџбенике, Београд 2008, стр. 7 – 24. ISBN 978-86-17-14151-4 COBISS SR-ID 146730252	1 (M44 – 2)

Аутор у овој расправи аргументовано приступа анализи свих оспоравања којима је током протеклих деценија било изложено дело Милутина Миланковића и која и данас спречавају да оно буде у потпуности прихваћено у нашој средини. Он утемељено указује да неспоразуми са Миланковићевим делом имају две главне равни: прва је научна, а друга идеолошка и културолошка. Кроз такву анализу показује се да култура и

идеологија играју једнаку улогу у прихватању и одбацивању научних теорија, као и сама научна вредност датог дела.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
10.	<i>Реч на крају о почетку</i> , Поговор осмој књизи Изабраних дела Милутина Миланковића, Завод за уџбенике, Београд 2008, стр. 604 – 607. ISBN 978-86-17-14151-4 COBISS.SR-ID 146730252	0.5 (M44 – 2)

Истанчаном и смелом филозофском анализом заснованој и на неспорној научној ерудицији, аутор упоређује ситуацију описану у седмој књизи Платонове пећине, заробљенике испод Земље којима Сунце долази с леђа, и присуство Миланковићевог канона осунчавања који тражи да се симболично надиђе културна неспремност да се узроци земаљских промена пронађу у хелиоцентричној перспективи.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
11.	<i>Истина и култура</i> , „Наслеђе“ бр 12, ФИЛУМ, Крагујевац 2009, стр. 53 - 66 ISBN 1820 – 1768 COBISS.SR-ID 115085068	1.5 (M51 – 3)

У посебном броју «Наслеђа» посвећеном анализи драмског дела и јавног ангажмана британског писца Харолда Пинтера аутор критички разматра теорију истине Харолда Пинтера и указује на неке њене последице по британску и српску културу. Тумачећи мисију писца на примеру Пинтера, др Петровић разложно наглашава неопходну повезаност етике и естетике која делотворно може да спречи деконструкцију културе.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
12.	<i>Канон осунчавања у стакленој бапти</i> , „Лимес“ бр. 1/2008, Београд 2008, стр. 41 – 54. ISSN 1820-0868 COBISS.SR-ID 114047756	1.5 (M51 – 3)

Разрађујући проблеме антропологије глобалног загревања, аутор у раду указује на друштвену и културолошку релевантност ширења идеологија глобалног загревања. Он указује на низ практичних последица прихватања ових идеологија, као и на цео друштвени механизам које оне покрећу.. Аутор изриче и разложно упозорење да већ сама чињеница довођења политике климе на дневни ред говори да је просвећени рат с природом дошао до степена када се више не може прикривати наводним добитима од њеног савладавања. У том контексту проблем климе доводи су у везу са филозофијама просвећености које су се листом заложиле за програм савладавања природе.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
13.	<i>Декартова слагалица и српска наука</i> , „Друштво знања и популаризација културе, науке и уметности“, Задужбина Илије М Коларца, Београд 2009, стр. 31 – 44.	1.5 (M44 – 2)

У овом раду аутор је поставио питање шта је заправо српски универзитет. Иза тог питања стоји културолошка анализа шта је заправо српска наука, има ли она јасну специфичност у односу на науке у другим националним контекстима и, ако има, у чему се она састоји. Да би одговорио на то питање, аутор разматра методолошке претпоставке европске науке и анализује у којим су тренуцима српски научници креативно одступили од европских матрица изграђујући властиту визију научног рада.

1.1.3 Научни радови објављени у часописима/зборницима националног значаја

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
1.	<i>Пепељуга и принц глобализације</i> , „Интелектуална својина за све“, Завод за интелектуалну својину Републике Србије, Београд 2005, стр. 11 – 19. ISBN 86-83237-27-3	0.5 (M45 – 1.5)

Радећи више година на унапређењу јавног разумевања значаја права интелектуалне својине, која су од пресудног значаја за валоризовање интелектуалног рада, др Александар Петровић је у овој расправи осветлио историјску позадину и смисао развоја права интелектуалне својине. Он је посебно указао на значајан допринос Србије у глобалном прихватању ових права и у том контексту на специфичну афирмацију њене културе.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
2.	<i>Престо светлости</i> , Предговор делу „Кроз васиону и векове“, Истраживачки центар ИЦНТ, Београд 2006. стр. 5 – 18. ISBN 86-86531-01-6 COBISS.SR-ID 133117708	0.5 (M45 – 1.5)

У овом раду аутор сагледава дело Милутина Миланковића као књижевну творевину. Показује да га одликује машта, визија и изванредно леп језик који показују свестрано образовање и високу културу нашег значајног научника. Ова анализа је посебно значајна, јер се обично сматра да исти

аутор не може да постигне једнако високе домете у природној науци и књижевности, али ова расправа то потпуно оповргава.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
3.	<i>Канон осунчавања српске културе</i> . „Милутин Миланковић – великан светске науке са Београдског универзитета“, Универзитетска библиотека "Светозар Марковић", Београд 2006, стр. 3 – 16. ISBN 83-7301-025-X COBISS.SR-ID 138410252	0.5 (M45 – 1.5)

Предмет овог рада је анализа повезаности најзначајнијег Миланковићевог дела Канон осунчавања и српске културе. Уочава се да оно једним својим делом неспорно извире из духа српске културе и да као такво представља наставак велике српске културе Средњег века.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
4.	<i>Сломљени камен из Розете: ка политици биокултурног диверзитета</i> , „Језик, књижевност, политика“, Филозофски факултет, Ниш 2007, стр. 541 – 458. ISBN 978-86-7379-144-9 COBISS.SR-ID 145518348	0.5 (M45 – 1.5)

Аутор у овом културолошком разматрању полази од историјски познате чињенице да је исти текст исписан старогрчким и демотским писмом на камену из Розете упућивао је да је и трећи, хијероглифски, аналогија прва два. Анализирајући ову структуру која је постала симбол сваког аналогног декодирања, аутор указује да се и ток савременог ишчезавања језика може читати аналогно процесу ишчезавању живих врста, а да аналогија ова два тока упућује на трећи који би се могао описати као нарушавање биокултурног диверзитета.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
5.	<i>Tervisex (прилог анализи постмодерног друштва)</i> , „Кораци“ бр. 1-2, Крагујевац 2007, стр. 171 – 181. ISSN 0434-3556 UDK 82(05)	0.5 (M45 – 1.5)

Постмодерна књижевност и постмодерно друштво данас су предмет многих анализа. Аутор овог прилога разматра генезу почетака књижевног постмодернизма указујући на Речник технологије као на први извор ове књижевне форме у српској књижевности, чији значај ни издалека није довољно схваћен у оквиру српске књижевности и културе. Он такође, користећи мултидисциплинарни анализу, показује сагласност облика постмодерног духа у књижевности и постиндустријским технологијама.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
6.	<i>У земљи Антискија</i> . Предговор делу „Кроз царство наука“, Истраживачки центар ИЦНТ, Београд 2007, стр. 7 – 23. ISBN 978-86-86531-34-6 COBISS.SR-ID 143907852	0.5 (M45 – 1.5)

Аутор је у овом раду испитао однос Милутина Миланковића према историји науке. Пажљивом анализом изведеној на мноштву примера закључује да је продубљени однос према историји науке, тражење историјског корена савремених научних проблема један од битних извора Миланковићевог научног успеха. Овај закључак је од посебног значаја обзиром да савремена наука није спремна да преиспитује историјску заснованост задатака са којима се суочава.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
7.	<i>О потрази за јединством природног и духовног</i> , „Литургија, хармонија, спирала“, Народни Музеј Смедерево, Смедерево 2007, стр. 3 – 13.	0.5 (M45 – 1.5)

У овом тексту аутор се осврће на пројекат Хеносвера у коме је учествовало око двадесетак научника и уметника окупљених око тражења садржајног духовног и културног јединства. Евоцирајући ову потрагу за изгубљеним културним јединством, др Александар Петровић указује не неке од плодних идеја које су настале као резултат овог трагања.

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
8.	<i>Крилата богиња и уметност науке</i> . Предговор делу Ричарда Милера <i>Немеза</i> , ИЦНТ, Београд 2008, стр. 5 – 20. ISBN 978-86-86531-44-5 COBISS.SR-ID 149166092	0.5 (M45 – 1.5)

Објашњавајући научни допринос Ричарда Милера, др Александар Петровић показује како се постављају и оповргавају савремене научне теорије, како бивају прихваћене, како се међу собом боре и надмећу, колико је важно време њиховог живота, јер неке застаре још пре него што се до краја поставе. Он детаљно разлаже како изгледа права научна сарадња, како изгледа рад у најбољим научним установама, како изгледа посвећеност научном знању. Ова расправа се у том погледу може схватити као својеврсни лапидарни увод у научни рад.

ГРУПА 1.2

1.2.1 Монографије

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
1.	<i>Циклуси и записи</i> , Српска академија наука и уметности. Београд 2009, стр. 1 – 359. ISBN 978-86-7024-487-9, COBISS.SR-ID 154947852	9 (M41 - 7)

Већ и по низу приказа који су објављени непосредно по њеном објављивању код најугледнијег српског издавача, Српске академије наука и уметности, обимна монографија *Циклуси и записи* показала се као до сада најкомплетније и најбоље остварење посвећено животу и раду Милутина Миланковића. Аутор на оригиналан и занимљив начин настоји читаоцу да приближи Миланковића као човека, научника, професора, књижевника, неуморног ствараоца, сведока значајних историјских догађања и учесника у њима, истакнутог припадника малобројне интелектуалне елите младе државе, искреног патриота, бонвивана и пријатеља истакнутих људи свог времена. Истовремено се читаоцу објашњавају значај и домашаји инжењерских и научних проблема с којима се Миланковић у свом раду сусретао, хватао с њима у коштац и решавао их. Даје се њихов историјски оквир и развој, место и улога у датој области, а посебна се пажња посвећује Миланковићевом самосвојном, дубоком и свеобухватном сагледавању целине проблема и приступу њиховом решавању. Описују се, коначно, и сама његова оригинална решења и резултати, до оног нивоа техничких и стручних објашњења који је неопходан за потпуно разумевање тих резултата, али још увек довољно јасног и неоптерећујуће и за читаоца неупућеног у научне проблеме којима се Миланковић бави.

Аутор у пуној мери успева у свом настојању и доноси нам текст који непосредним и живим стилем прича причу Миланковићевог трајања, прегалаштва и постигнућа, са свим важним биографским чињеницама, детаљима из професорске и научничке каријере, епизодама из периода његовог одрастања, школовања, свакодневног живота и рада, а све без сувишног патоса и са мером доброг укуса која избегава замку идолатрије и на прави и достојан начин представља великог човека и научника.

Посебну вредност ове књиге представља ауторов напор да укаже на повезаност, међусобну условљеност, па чак и подударност разних сфера Миланковићевог живота и стваралаштва, чиме је у највећој мери избегнуто оно од чега често болују дела исте или сличне врсте (и не само она посвећена Миланковићу), а то су фрагментарност и разубеђеност, непотпуно и некритичко сагледавање целине догађања, њихових узрока и околности, неповезаност и неуређеност интерпретативних делова текста и историјске

грађе и непостојање жишне тачке. Можемо се сложити да је аутор деликатно избегао све грубе, директне и најчешће нетачне и претеране квалификативе и да је разложно и доследно успео да укаже више него значајно место Миланковићевог дела у српској науци и култури.

1.2.2 Приређене књиге/зборници

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
1.	<i>Интелектуална својина за све</i> , Завод за интелектуалну својину Републике Србије, Београд 2005, стр 3 – 156. ISBN 86-83237-27-3	1 (M49 - 1)

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
2.	<i>Скривени хоризонт – размеђа историје српске науке</i> , Центар за научна истраживања САНУ и Универзитет у Крагујевцу, Крагујевац 2006, стр. 1 – 239. ISBN 86-81037-15-3 COBISS SR-ID 134637836	1 (M48 - 2)

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
3.	<i>Литургија, хармонија, спирала</i> , Народни Музеј Смедерево, Смедерево 2007, стр. 1 – 15.	1 (M49 - 1)

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
4.	Милутин Миланковић, <i>Изабрана дела</i> , књига 8, „Астрономска теорија климатских промена и друге расправе“, Завод за уџбенике, Београд 2008, стр. 1 – 614. ISBN 978-86-17-14151-4 COBISS.SR-ID 146730252	1 (M48 - 2)

Ред. број	Библиографска јединица	Бодови
5.	Милутин Миланковић, <i>Изабрана дела</i> , књига 4, „Кроз васнону и векове“, Завод за уџбенике, Београд 2008, стр. 1 – 598. ISBN 978-86-17-15042-4 COBISS SR-ID 148026636	1 (M48 - 2)

У низу публикација које је приредио др Александар Петровић је показао свестрано занимање за историју науке и културе, као и за многе облике савременог културног живота. Његова интересовања обухватају историју

српске науке, посебно дело Милутина Миланковића, питања културе интелектуалне својине, као и мултидисциплинарна разматрања на укрштају уметности и науке. У свим зборницима које је приредио др Петровић је показао изванредан смисао за избор тема и њихово уклапање у складну и информативну целину. Његов теоријски напор посебно је дошао до изражаја у приређивању дела Милутина Миланковића што је захтевало истрајан рад у архивима, дуготрајно проучавање изворних рукописа, као и упознавање са актуелном рецепцијом Миланковићеве мисли. Овај научно-истраживачки рад има посебан значај обзиром да 2009. годину УНЕСКО прогласио за годину Милутина Миланковића, а Влада Републике Србије формирала Одбор за њену прославу на чијем челу се налази председник Српске академије наука и уметности.

Посебно је вредна пажње активност на осмишљавању сложених културолошких пројеката, какав је *Литургија, хармонија, спирала*, који је окупио музеологе, геологе, биологе, уметнике и теоретичаре културе. Такав мултидисциплинарни стваралачки напор довео је до бољег осветљавања научно – филозофског дела академика Николе Паутића и до врло занимљивог теоријског и уметничког резултата на размеђу различитих дисциплина.

Треба без сумње нагласити и пионирски рад на подизању јавног разумевања културе интелектуалне својине и њеног значаја у савременом свету и српској култури. Окупљајући најзначајнија пера у овом пољу у нас, приређивач је успео да припреми теоријски подстицајну и надасве корисну публикацију која умногоме може да подржи стваралачки рад у култури данас.

Међу приређеним публикацијама нарочито се истиче зборник *Скривени хоризонт – размеђа историје српске науке*. Реч је о публикацији од битног националног интереса, јер је у њој дата до сада непозната перспектива историјског и културног значаја српске науке краја 19. и почетка 20. века. Она је утолико вреднија јер се о појединим научницима обрађеним у зборнику веома мало знало упркос светском значају њиховог дела. На тај начин зборник је бацио ново светло на један значајан период у развоју српске културе и без сумње остаје незаобилазно штиво за све оне који желе потпуније да схвате развој и домете српске културе тог времена.

ГРУПА 1.3

Учешће кандидата (са рефератом) на међународним научним скуповима

Back to Progress: One or More Scientific Paradigms. "The Global and the Local: The History of Science and the Cultural Integration of Europe", European Society for the History of Science, Polish Academy of Art and Sciences, Krakow, Poland, 6- 9 September 2006. .... **Бодови: 0.5**

Milankovic's Orbital Forcing between Global Warming and Cooling. "Natural Hazards and Disasters: Local to Global Perspectives", Anantapur, India, 25 - 27 November 2006. .... **Бодови: 0.5**

Euler's True Harmony. „Leonhard Euler and Modern Science“, Russian Academy of Sciences, StPetersburg, 10 – 15 April 2007..... **Бодови: 0.5**

Књижевност без језика, „Српски језик, књижевност, уметност“, Филолошко – уметнички факултет, Крагујевац, 2007, 26. октобар 2007..... **Бодови: 0.5**

The Cosmic Cycles and the Methodological Triangle, „Third South-East European Workshop for Hand On Science Education“, Institut Vinca, Belgrade 7 May 2009..... **Бодови: 0.5**

Парадигма Миланковић, „Стваралаштво Милутина Миланковића“, Српска академија наука и уметности, Београд, Српско културно друштво "Просвјета" Загреб. Даљ (родна кућа Милутина Миланковића), 15 – 16. мај 2008. .... **Бодови: 0.5**

Holistic Culture and Ice Ages, Third International Conference of the European Society for the History of Science, Austrian Academy of Sciences, Vienna, 15 – 18 September 2008..... **Бодови: 0.5**

Russian scientists - members of the Royal Serbian Academy of Sciences, „Russian-Serbian links in the fields of science, humanities and education: the 19th – the first half of the 20th centuries“, The St. Petersburg Branch of the S.I. Vavilov Institute for the History of Science and Technology, Russian Academy of Sciences, St. Petersburg, 20 – 21 October 2008. Уводно предавање по позиву ..... **Бодови: 1**

Учешће кандидата (са рефератом) на домаћим научним скуповима

Јован Жујовић и српска култура. "150 година од рођења Јована Жујовића",
Српска академија наука и уметности, 15. новембар 2006, Београд
..... **Бодови: 0.25**

Сломљени камен из Розете: ка политици биокултурног диверзитета,
„Језик, књижевност, политика“, Филозофски факултет, Ниш, 21. април 2007.
..... **Бодови: 0.25**

Декартова слагалица и српска наука, „Друштво знања и популаризација
културе, науке и уметности“, Задужбина Илије М Коларца, 19 – 20. октобар
2007, Београд. Уводно предавање по позиву.
..... **Бодови: 0.5**

ГРУПА 1.4

Учешће кандидата у научним пројектима од националног значаја

1.4.1 Научно-истраживачки пројекти

Руководилац научног пројекта *Теорија Милутина Миланковића и антропологија глобалног загревања: друштвени узроци и историјске последице*. Пројекат финансира Министарство науке у оквиру програма основних истраживања у периоду 2008 – 2010. (ев. бр. 159016)

..... Бодови: 3 X 2 године = 6

1.4.2 Научно – популаризаторски пројекти

Руководилац пројекта *Наука сада – више од историје*. Пројекат у оквиру програма популаризације науке финансира Министарство науке по јавном позиву Министарства за 2007. годину (Уговор бр. 451-03-03581/2007-02)

..... Бодови: 1.5 X 2 године = 3

1.4.3 Културолошки пројекти

Руководилац пројекта *Сунчани круг*. Пројекат културне ревитализације Крагујевца. Пројекат финансира Секретаријат за културу општине Крагујевац,

по решењу бр. 400-479/08- III/13 од 14 04 2008. У оквиру пројекта поред осталог објављено је десет наставака фељтона о Атанасију Николићу и једанаест наставака о Јовану Ристићу. Поред тога објављено је око 30 прилога о различитим знаменитим личностима историје Крагујевца.

..... Бодови: 1 X 1 година = 1

1.4.4 Творевине које се по новости и стваралачком доприносу могу изједначити са проналаском.

Канон осунчавања. Интерактивни образовни софтвер, Српска академија наука и уметности, Београд 2009..... Бодови: 4,5 бода (M85 – 2)

1.4.5 Студијске изложбе у институцијама од националног значаја

Милутин Миланковић – живот и дело. Ректорат Универзитета у Крагујевцу, 5. мај 2006. Изложбу је отворио ректор проф. др Милош Ђуран.

..... Бодови: 1

Литургија, хармонија, спирала, Народни Музеј Смедерево, Смедерево 12. април 2007. Изложбу је отворио проф. др Љупко Рундић, председник Српског геолошког друштва.....

..... Бодови: 1

Канон Милутина Миланковића. Студијска изложба у Галерији Српске академије наука и уметности. 28 јануар 2009. Изложбу је отворио академик Никола Хајдин, председник САНУ.

..... Бодови: 3 (M93 – 3)

ГРУПА 1.5

УЧЕШЋЕ КАНДИДАТА У РАЗВОЈУ НАСТАВНО-НАУЧНОГ ПОДМАЛАТКА

Члан комисије за одбрану докторске дисертације мр Драгољуба Цуцића, *Парадокси у физици*, Центар за мултидисциплинарне студије Универзитета у Београду.....

..... Бодови: 1.25

**КРАТКА ОЦЕНА НАСТАВНОГ И НАУЧНОГ ДОПРИНОСА
КАНДИДАТА ПОСЛЕ ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА**

После избора у звање доцента на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу др Александар Петровић је наставио свој рад дајући стваралачке, научно утемељене и значајне доприносе. Он је тиме показао да улази у најужи круг културних антрополога у нас који су у стању да као добари познаваоци материје садржајно и критички разматра и најсложеније културне феномене и процесе. Посебно је важно што он у својим радовима обухвата низ научних дисциплина које се иначе проучавају и излажу одвојено. Он је уверен да само на тај начин, тј. упоредном анализом друштвених и природних наука, може допрети до сложеног склопа који одређује модерну културу. Таквим приступом је на одређен начин унапредио теорију културе излазећи изван класичног оквира у коме се кретала ова дисциплина. Комплексним повезивањем наука др Александар Петровић отворио је «свежији» теоријски хоризонт на коме се лакше могу пратити културне промене са којима је човек суочен у данашњем технолошком свету.

Доследно се ослањајући на мултидисциплинарни приступ, Петровић указује на низ појава у савременом свету и предлаже веома специфично, по много чему изворно читање њихове културолошке каузалности. Такво широко обавештено гледање на културне појаве и процесе актуелизује и јасније профилише не само иманентно културолошке већ и друштвене проблеме, који извиру из кризе различитих постхуманих идеологија, напуштања етике и деконструкције естетике.

Узимајући у обзир да стручна биографија доц. др Александра Петровића садржи значајан број релевантних библиографских јединица, монографија, научних радова (на српском и страним језицима), предговора, превода, рецензија, као и то да је он свој научни рад употпунио бројним учествовањима на скуповима (нека од њих била су и по позиву), радом у оквиру научно-истраживачких, научно-популаризаторских и културолошких пројеката, уредничким и приређивачким пословима, јавним предавањима, истраживачким изложбама, као и бројним другим јавним активностима, и то за нешто више од три године колико је прошло од његовог избора у доцента – сматрамо да су то више него јасне чињенице које доц. др Александра Петровића представљају као врсног наставника и стручњака. О вредности његовог рада, додајемо, говоре и подаци да су његову изложбу Канон Милутина Миланковића у Галерији српске академије наука и уметности, коју су отворили поред председника САНУ, академика Николе Хајдина, и проф. др Хелмут Рехбергер, са Универзитета у Бечу и др Фабрицио Антониоли, из Института ЕНЕА из Рима, видело око 60.000 посетилаца. Уз то, треба поменути да је за ову изложбу добио Златну плакету Савеза проналазача Србије, а за пројекат културне ревитализације Крагујевца, Сунчани круг, плакету Удружења учесника Првог светског рата и њихових

потомака. Поред тога Природњачки музеј му је 1995. доделио своје највише признање *Custos Honori Causa*; године 1997 Изабрана дела Милутина Миланковића проглашена су за издавачки подухват године; године 2002. за рад на часопису *Флогистон* добио је престижну награду *Ford Conservation Grant*; године 2003 номинован је за *UNESCO Calinga Prize*.

Све наведено потврђује да је др Александар Петровић афирмисан на темељу резултата свог научног, стручног и јавног рада. Комисија такође указује да се током своје доцентуре др Александар Петровић показао као савестан и компетентан наставник, који самопрегорно ради са студентима. Његова предавања поред историјских разматрања отварају и актуелне проблеме културне антропологије и теорије културе уопште што студентима несумњиво олакшава разумевање света у коме живе. Велики број студената који слушају његова предавања, иако је његов предмет изборни, несумњиво сведочи да је успео да студенте заинтересује за свој предмет. Поред тога, велика пролазност на испитима, и поред строгих критеријума и обимног испитног градива, показује и да је успео да студенте квалитетно спреми за ригорозуме. Истовремено је у раду на уметничком одсеку факултета развио методе наставе који сложену материју коју предаје чини ближим студентима уметности.

5.

ЗАКЉУЧАК

Покушавајући да високим и доследним критеријумима одмери рад кандидата др Александра Петровића, Комисија указује да се у складу са критеријума Министарства Републике Србије и Правилника о условима и поступцима за давање сагласности стручних већа Универзитета у Крагујевцу на одлуке о избору наставника, радови кандидата могу адекватно вредновати, јер је највећи број радова у складу са Захтевима Министарства и Правилника..

Израчунато паралелно 1. према Правилнику о условима и поступцима за давање сагласности стручних већа Универзитета у Крагујевцу на одлуке о избору наставника и 2. према категоризацији Министарства науке Републике Србије (у заградама), Комисија констатује да је од избора у звање доцента кандидат у оквиру групе:

1.1 – публиковао 34 научна рада ..... Укупно бодова: 59,5 (51)

1.2 – публиковао 1 монографију, приредио 5 тематских зборника,
..... Укупно бодова: 13 (21)

1.3 – учествовао је са рефератима на 8 међународних научних скупова, као и на три домаћа научна скупа ..... Укупно бодова: 5,5

1.4 – руководилац је једног научног и једног научно-популаризаторског пројекта Министарства науке Републике Србије. Руководилац је културолошког пројекта Општине Крагујевац. Аутор је једног образовног софтвера и три истраживачке изложбе ..... Укупно бодова: 19,5

1.5 – Члан је једне комисије за одбрану докторске дисертације..... Укупно бодова: 1.25

Комисија је констатовала да је др Александар Петровић сакупио према критеријумима Универзитета у Крагујевцу **98.75 бодова**, односно **114.5 бодова** према критеријумима Министарства науке Републике Србије. Тиме је кандидат не само испунио све критеријуме и прописани број бодова (**38.5**) по категоријама и групама Правилника о условима и поступцима за давање сагласности стручних већа Универзитета у Крагујевцу на одлуке о избору наставника неопходне за избор у предложено звање ванредног професора него их је и знатно надмашио:

Група	Укупно остварених бодова у меродавном изборном периоду	Неопходан број бодова за избор у ванредног професора	Пренети бодови у наредни изборни период
1.1	59.5 (90)	18 (минимум 9)	41.5 (72)
1.2	13 (17)	18 (минимум 9)	0
1.3.	5.5	0.5	5
1.4.	19.5 (7.5)	2	17.5 (5.5)
1.5.	1.25	0	1.25
УКУПНО	98.75 (114.5)	38.5	64.75 (77.5)

Комисија је констатовала да је др Александар Петровић остварио **64.75 (77.5)** бодова више него што је неопходан број бодова предвиђен за превремени избор у ванредног професора, па предлаже да се у складу са Правилником ови бодови пренесу у наредни изборни период.

ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

На основу свих оцена изнетих у овом Извештају, Комисија има задовољство да недвосмислено потврди да је својим укупним научним, педагошким и јавним радом, својим монографијама, научним, стручним и критичким радовима, научноистраживачким, научнопопуларизаторским и делотворним културолошким активностима, али и ангажованим радом у оквиру Филолошко-уметничког факултета и Универзитета у Крагујевцу др Александар Петровић не само испунио Правилником о условима и поступцима за давање сагласности стручних већа Универзитета у Крагујевцу на одлуке о избору наставника формално прописане услове за избор у звање ванредног професора него их је умногоме премашио.

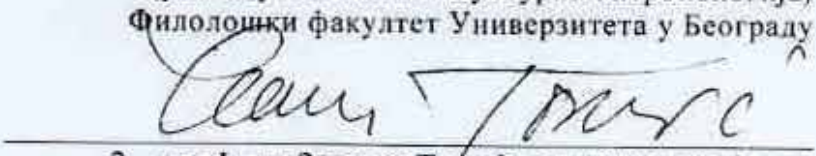
Подносећи овај Извештај, Комисија са посебном одговорношћу и уважавањем кандидата и његових укупних академских, научних, наставних и јавних доприноса, *cum laude* препоручује Наставно-научном већу Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу да др Александра Петровића изабере у звање ванредног професора за наставно-научну област Културна антропологија на Одсеку за филологију Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу.

У Београду
20. маја 2009. године

КОМИСИЈА

1. проф. др Јасна Јанићијевић, редовни професор (председник
комисије)

(ужа научна област: Културна антропологија)
Филолошки факултет Универзитета у Београду

2. проф. др Зорица Томић, ванредни професор

(ужа научна област: Културна антропологија)
Филолошки факултет Универзитета у Београду

3. проф. др Ива Вићановић - Драшковић, ванредни професор

(ужа научна област: Естетика)
Филолошки факултет Универзитета у Београду